

УДК 796.81.052.242

DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.70-4.40>**В. А. Шемчук**

кандидат педагогічних наук,
начальник науково-дослідного відділу розвитку фізичного виховання,
спеціальної фізичної підготовки і спорту
Науково-дослідного центру проблем фізичного виховання,
спеціальної фізичної підготовки і спорту
Навчально-наукового інституту фізичної культури
та спортивно-оздоровчих технологій
Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського

А. В. Турчинов

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри фізичної підготовки та спорту
Національної академії Національної гвардії України

В. Б. Климович

кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
викладач кафедри фізичного виховання,
спеціальної фізичної підготовки і спорту
Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Є. І. Гончаров

старший викладач кафедри тактики
командно-штабного факультету
Національної академії Національної гвардії України

Р. М. Трищун

старший викладач кафедри тактики
командно-штабного факультету
Національної академії Національної гвардії України

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК РУКОПАШНОГО БОЮ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ

Статтю присвячено актуальним питанням розвитку та вдосконалення військово-прикладних навичок застосування заходів фізичного впливу майбутніх офіцерів Національної гвардії України (НГУ) та Збройних Сил України (ЗСУ). Головною метою роботи є розроблення та апробація методики формування навичок службово-прикладного рукопашного бою майбутніх офіцерів на початковому етапі навчання з використанням проєкційного відеозображення спаринг-партнера.

Для досягнення мети та завдань дослідження нами організовано педагогічний експеримент, який проведено впродовж 2-х етапів (2018–2020 рр.). У педагогічному експерименті взяли участь курсанти командно-штабного факультету Національної академії Національної гвардії України (НАНГУ, n=61 ос., середній вік досліджуваних – 18,3 роки, чоловічої статі). У свою чергу, досліджуваних курсантів було розподілено на контрольну (Кг, n=31 ос.) та експериментальну (Ег, n=30 ос.) групи. На початку педагогічного експерименту досліджувані курсанти Кг та Ег за рівнем розвитку техніко-тактичної підготовленості з рукопашного бою достовірно не відрізнялися ($P \geq 0,05$). Досліджувані курсанти Кг під час практичних занять із фізичної підготовки використовували традиційну методику розвитку й удосконалення техніки та тактики службово-прикладного рукопашного бою [12; 13]. Зі свого боку досліджувані курсанти Ег додатково використовували розроблену нами методику формування навичок службово-прикладного рукопашного бою, яка передбачає акцентоване застосування під час практичних занять із рукопашного бою (комплексних занять) в системі фізичної підготовки майбутніх офіцерів (початковий етап навчання) проєкційного відеозображення спаринг-партнера.

У результаті педагогічного експерименту розроблено та апробовано методику формування навичок службово-прикладного рукопашного бою майбутніх офіцерів на початковому етапі навчання з використанням сучасних технічних засобів навчання. Отримані статистично достовірні дані відмінностей за результатами контрольного тестування рівня розвитку техніко-тактичної підго-

товленості з рукопашного бою між курсантами К₂ та Е₂ відображають ступінь більш високої професійної підготовленості в досліджуваних Е₂, що свідчить про ефективність запропонованої нами методики. Результати дослідження впроваджені у практику фізичної підготовки майбутніх офіцерів командного напрямку підготовки НГУ та ЗСУ.

Ключові слова: майбутні офіцери, проєкційне відеозображення, початковий етап, рукопашна підготовка, спаринг-партнер, спеціальна фізична підготовка, техніко-тактична підготовка.

Постановка проблеми. Соціально-економічні та політичні реформи, які відбуваються в Україні, суттєво впливають на силові структури нашої незалежної держави. Реформа силових структур України передбачає комплексну й багатофакторну програму перебудови всіх силових структур відповідно до вимог сьогодення. Службово-бойова діяльність військовослужбовців Національної гвардії України (далі – НГУ) та Збройних Сил України (далі – ЗСУ) передбачає силове затримання, а в разі крайньої необхідності – ліквідацію ворога. У цьому випадку від правильного та ефективного застосування техніки й тактики рукопашного бою залежить життя військовослужбовців НГУ та ЗСУ, що підкреслює актуальність обраного напрямку дослідження.

Основний зміст службово-прикладного рукопашного бою майбутніх офіцерів НГУ та ЗСУ обумовлений керівними документами з організації фізичної (бойової) підготовки в НГУ та ЗСУ. Під час практичних занять із рукопашного бою в системі професійної освіти у майбутніх офіцерів формуються необхідні для виконання завдань за призначенням прикладні навички та складний комплекс рухових якостей.

Сучасний стан розвитку науки й техніки вимагає від військовослужбовців НГУ та ЗСУ високої професійної підготовленості, особливо у напрямі застосування заходів фізичного впливу. Сьогодні вважається неможливим здобути перемогу під час сутички із правопорушником (ворогом) без достатнього рівня розвитку техніко-тактичної підготовленості зі службово-прикладного рукопашного бою. Це підтверджується тим фактом, що процес техніко-тактичної підготовленості у службово-прикладних видах єдиноборств є досить тривалим і складним [1].

Техніко-тактична підготовка є одним із найважливіших складників під час формування прикладних навичок у майбутніх офіцерів із рукопашного бою в системі їхньої професійної освіти [2]. Водночас проблема розроблення засобів і методів, які спрямовані на скорочення часу, що виділяється фахівцями фізичної підготовки та спорту вищих військових навчальних закладів НГУ та ЗСУ на техніко-тактичну підготовку, сьогодні є не досить вивченою, що потребує додаткових наукових досліджень і підкреслює актуальність роботи.

Дотепер питання розвитку і вдосконалення навичок службово-прикладного рукопашного бою на початковому етапі навчання майбутніх офіцерів НГУ та ЗСУ в системі їхньої професійної освіти на

основі використання технічних засобів навчання не були предметом спеціального наукового дослідження. У наукових працях висвітлювалися лише окремі аспекти цієї проблематики, хоча необхідність її глибокого розроблення зумовлюється практичними запитами та потребами вищих військових навчальних закладів НГУ та ЗСУ. Вищевикладене спричинило протиріччя між потребою зниження термінів бойової підготовки та підвищенням рівня техніко-тактичної підготовленості зі службово-прикладного рукопашного бою майбутніх офіцерів НГУ та ЗСУ на початковому етапі навчання. Зазначене вище підкреслює актуальність обраного напрямку дослідження та визначає необхідність вирішення відповідного наукового завдання, яке полягає у розробленні сучасної методики формування навичок службово-прикладного рукопашного бою майбутніх офіцерів ЗСУ та НГУ на початковому етапі навчання з використанням технічних засобів навчання.

Дослідження виконано відповідно до зведеного плану НДР і ДКР (РК) Українського інституту науково-технічної і економічної інформації (шифр «Модель-РБ», номер державної реєстрації 0108U007536).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням формування навичок службово-прикладного рукопашного бою (заходів фізичного впливу) представниками силових структур і спеціальних служб присвячено роботи таких фахівців: А.І. Маракушина, Ф.І. Попова, Р.В. Куцевола [3], О.Л. Іванова [4], О.В. Хацаюка, В.В. Оленченка, А.І. Корольова, О.В. Кравченко [5] та інших провідних учених (С.А. Антоненка, Д.Ф. Гіблі, Б.А. Максимчука, О.Н. Мальцева, О.В. Пристинського, А.М. Чуха). Наукові праці вищезазначених фахівців дали нам змогу визначити ефективний техніко-тактичний арсенал досліджуваного єдиноборства, який доцільно впровадити в систему рукопашної підготовки майбутніх офіцерів НГУ та ЗСУ.

Під час моніторингу науково-методичної літератури у напрямі формування техніко-тактичного арсеналу спортсменів-єдиноборців на початковому етапі навчання нашу увагу привернули наукові праці відомих тренерів-дослідників: Г.М. Арзютова [6], С.Є. Бакулева, М.В. Назаренка [7], В.М. Платонова [8] та інших фахівців (І.І. Аліханова, Г.А. Бурцева, А.М. Гаськова, Ф.М. Зезюліна, Г.П. Пархомовича, Г.С. Туманяна, Д.Л. Рудмана, А.А. Харлампієва, Є.М. Чумакова).

Відповідно до результатів системного аналізу ключових складників предмета та об'єкта дослідження, нами було розроблено та внесено відповідні корективи у програми фізичної й тактичної підготовки майбутніх офіцерів командного напрямку підготовки НГУ і ЗСУ, що сприяло підвищенню їхньої професійної майстерності.

Тематиці використання технічних засобів навчання під час формування навичок застосування заходів фізичного впливу в системі спеціальної фізичної підготовки майбутніх офіцерів різних силових структур України присвячено роботи: О.В. Хацаюка [9], В.П. Бізіна [10], К.В. Ананченка [11] та інших фахівців. Напрацювання зазначених науковців дало нам змогу сформулювати мету роботи та розробити методику формування навичок службово-прикладного рукопашного бою майбутніх офіцерів ЗСУ та НГУ на початковому етапі навчання з використанням проєкційного відеозображення спаринг-партнера.

Мета статті. Головною метою роботи є розроблення та апробація методики формування навичок службово-прикладного рукопашного бою майбутніх офіцерів на початковому етапі навчання з використанням проєкційного відеозображення спаринг-партнера (на прикладі курсантів командно-штабного факультету Національної академії Національної гвардії України).

Для досягнення мети дослідження планувався розв'язати такі завдання:

- провести аналіз науково-методичної та спеціальної літератури (інтернет-джерел) у напрямі формування навичок службово-прикладного рукопашного бою (заходів фізичного впливу) представниками силових структур і спеціальних служб;

- здійснити моніторинг науково-методичної літератури у напрямі формування техніко-тактичного арсеналу спортсменів-єдиноборців на початковому етапі навчання;

- провести аналіз науково-методичної літератури у напрямі використання технічних засобів навчання під час формування навичок застосування заходів фізичного впливу в системі спеціальної фізичної підготовки майбутніх офіцерів різних силових структур України;

- розробити та апробувати методику формування навичок службово-прикладного рукопашного бою майбутніх офіцерів ЗСУ та НГУ на початковому етапі навчання з використанням проєкційного відеозображення спаринг-партнера.

Виклад основного матеріалу. Для досягнення мети та завдань дослідження нами організовано педагогічний експеримент, який проведено впродовж 2-х етапів (2018–2020 рр.). У педагогічному експерименті взяли участь курсанти командно-штабного факультету Національної академії Національної гвардії України (НАНГУ, $n=61$ ос., середній вік досліджуваних – 18,3 роки, чоловічої статі).

На першому етапі педагогічного експерименту (1-ий блок, вересень 2018–жовтень 2018 рр.) нами проведено моніторинг науково-методичної та спеціальної літератури (інтернет-джерел) у напрямках формування: навичок службово-прикладного рукопашного бою (заходів фізичного впливу) представниками силових структур і спеціальних служб; техніко-тактичного арсеналу спортсменів-єдиноборців на початковому етапі навчання. Крім того, було здійснено аналіз науково-методичної літератури у напрямі використання технічних засобів навчання під час розвитку та вдосконалення техніки застосування заходів фізичного впливу в системі спеціальної фізичної підготовки майбутніх офіцерів різних силових структур.

Відповідно до отриманих результатів (2-ий блок, листопад 2018 р.) нами розроблено методику формування навичок службово-прикладного рукопашного бою майбутніх офіцерів ЗСУ та НГУ на початковому етапі навчання з використанням проєкційного відеозображення спаринг-партнера.

Надалі (3-ій блок, грудень 2019 р.) проведено відбір кандидатів серед курсантів командно-штабного факультету НАНГУ, які бажали взяти участь у педагогічному експерименті. Під час відбору нами було використано тестові завдання, які визначають рівень розвитку основних фізичних якостей курсантів зазначеного факультету НАНГУ (човниковий біг 10х10 м, підтягування на перекладині з ривками, біг на 1 км), а також було визначено базовий рівень володіння службово-прикладним рукопашним боєм відповідно до вимог керівних документів [12].

На початку другого етапу (1-ий блок, січень 2019 р.) відповідно до результатів контрольного тестування, досліджуваних курсантів було розподілено на контрольну (Кг, $n=31$ ос.) та експериментальну (Ег, $n=30$ ос.) групи. Слід зауважити, що курсанти командно-штабного факультету НАНГУ (Кг та Ег) за рівнем розвитку техніко-тактичної підготовленості з рукопашного бою достовірно не відрізнялися ($P \geq 0,05$). Всі досліджувані дали згоду на участь у педагогічному експерименті. Крім того, курсантів Кг та Ег було проінструктовано про дотримання заходів безпеки, запобігання травматизму під час практичних занять із рукопашного бою, про що було створено відповідну відомість інструктажу.

Надалі (2–6 блоки, лютий 2019 – березень 2020 р.) було проведено апробацію розробленої нами методики формування навичок службово-прикладного рукопашного бою майбутніх офіцерів ЗСУ та НГУ на початковому етапі навчання з використанням проєкційного відеозображення спаринг-партнера.

Досліджувані контрольної групи під час практичних занять із фізичної підготовки використовували традиційну методику розвитку й удосконалення техніки та тактики службово-прикладного

рукопашного бою, яка передбачена робочою програмою навчальної дисципліни «Фізичне виховання та методика фізичної підготовки» [13] та нормативно-правовими документами з організації фізичної підготовки в НГУ [12].

Зі свого боку досліджувані експериментальної групи додатково використовували розроблену нами методику формування навичок службово-прикладного рукопашного бою, яка передбачає акцентоване застосування під час практичних занять із рукопашного бою (комплексних занять) в системі фізичної підготовки майбутніх офіцерів (початковий етап навчання) проєкційного відеозображення спаринг-партнера. Зазначену методику досліджувані Ег використовували впродовж 13-ти місяців (усього 72 год) під час різних форм фізичної підготовки. На відпрацювання навчальних питань під час практичного тренування з використанням запропонованої нами методики відводилося 18–20 хв, (2-ий семестр 2018/2019 навчального року). Навчально-матеріальну базу кафедри фізичної підготовки та спорту НАНГУ було оснащено для проведення педагогічного експерименту (зал рукопашного бою, майданчик для відпрацювання прийомів рукопашного бою).

Упродовж 2-го блоку (другий етап педагогічного експерименту, лютий – березень 2019 р.) досліджувані курсанти Ег відпрацьовували одиночні захисні дії: блоки підставкою передпліччя, захист від ударів руками проти атакуючих дій проєкційного відеозображення спаринг-партнера (супротивника). Розучування захисних дій від ударів проєкційного зображення спаринг-партнера здійснювалося в правий і лівий боки. Поступово навчальні завдання ускладнювалися. Отже, у досліджуваних Ег формувалася ефективна тех-

ніка захисту від атакуючих дій руками та ногами супротивника.

Під час 3-го блоку (другий етап педагогічного експерименту, квітень – травень 2019 р.) досліджуваними Ег відпрацьовувалися техніко-тактичні дії захисту та контратакуючих дій руками і ногами. Отже, під час цього етапу досліджувані курсанти Ег формували навички захисту та контратакуючих дій відповідно до індивідуального рівня техніко-тактичної (фізичної) підготовленості. Слід також зазначити, що наприкінці 3-го блоку (другого етапу дослідження) в курсантів Ег спостерігалися сформовані стійкі навички захисних дій і вміння застосовувати контратакуючі технічні комбінації руками та ногами.

Упродовж 4-го блоку (другий етап педагогічного експерименту, червень – листопад 2019 р.), згідно з планом дослідження, ми відпрацьовували навчальні питання, які передбачають проведення курсантами Ег віртуальних сутичок із використанням проєкційного відеозображення. Віртуальні сутички проводилися з урахуванням часу (2 хв), по ходу вдосконалення тактики ведення поєдинку курсантами Ег час було збільшено до 3–5 хв. Кількість раундів віртуального поєдинку також поступово збільшувалася від 1 до 3 (перерва між раундами сягала 50–60 сек).

Останній, 5-ий, блок (другий етап педагогічного експерименту, грудень 2019 р. – березень 2020 р.) характеризувався переходом досліджуваних курсантів Ег до справжніх спарингів із партнером під час різних форм фізичної підготовки. Курсантами Ег відпрацьовувалися удари в парах, захисні та контратакуючі комбінації.

Слід також зазначити, що під час педагогічного експерименту проводився вхідний і вихідний контроль, який дав змогу визначити ступінь впливу

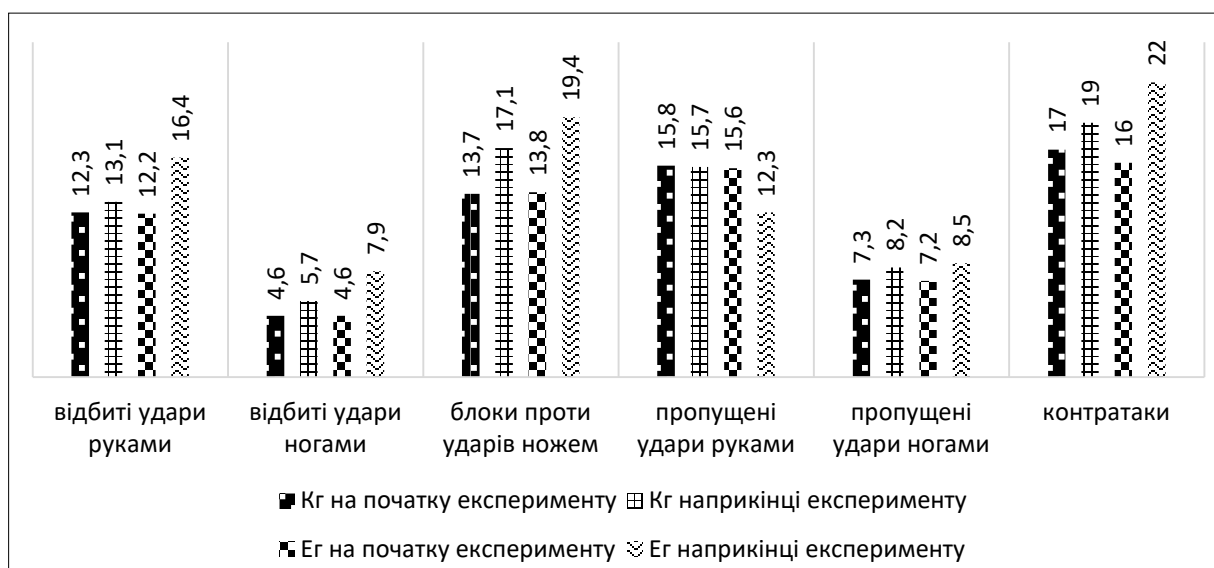

Рис. 1. Результати тестування техніко-тактичної підготовленості курсантів Кг (n=31 ос.) та Ег (n=30 ос.) із рукопашного бою на початку та після педагогічного експерименту

занять із використанням проєкційного відеозображення спаринг-партнера на показники техніко-тактичної підготовленості досліджуваних курсантів Ег. З метою визначення достовірності та ступеня впливу на техніко-тактичну підготовленість курсантів Ег запропонованої нами методики в системі їхньої фізичної підготовки було використано t -критерій Стьюдента [14]. Порівняльний аналіз результатів (рис. 1) відповідно до апробації запропонованої нами методики свідчить про достовірність відмінностей між середньогруповими показниками досліджуваних курсантів Кг та Ег ($P \leq 0,05$).

Відповідно до результатів педагогічного експерименту встановлено, що використання проєкційного відеозображення спаринг-партнера дало нам змогу підвищити техніко-тактичну підготовленість курсантів Ег зі службово-прикладного рукопашного бою.

Висновки. Під час дослідження проведено аналіз науково-методичної та спеціальної літератури (інтернет-джерел) у напрямі формування навичок службово-прикладного рукопашного бою (заходів фізичного впливу) представниками силових структур і спеціальних служб, що дало нам змогу визначити ефективний техніко-тактичний арсенал досліджуваного єдиноборства, який доцільно впровадити в систему рукопашної підготовки майбутніх офіцерів НГУ та ЗСУ.

Подальший моніторинг науково-методичної літератури у напрямі формування техніко-тактичного арсеналу спортсменів-єдиноборців на початковому етапі навчання дав членам науково-дослідної групи змогу внести корективи у програми фізичної й тактичної підготовки майбутніх офіцерів командного напрямку підготовки НГУ і ЗСУ, що сприяло підвищенню їхньої професійної майстерності.

Аналіз науково-методичної літератури у напрямі використання технічних засобів навчання під час формування навичок застосування заходів фізичного впливу в системі спеціальної фізичної підготовки майбутніх офіцерів різних силових структур України дав нам змогу розробити методику формування навичок службово-прикладного рукопашного бою майбутніх офіцерів ЗСУ та НГУ на початковому етапі навчання з використанням проєкційного відеозображення спаринг-партнера.

Отже, в результаті педагогічного експерименту розроблено та апробовано методику формування навичок службово-прикладного рукопашного бою майбутніх офіцерів на початковому етапі навчання з використанням сучасних технічних засобів навчання. Отримані статистично достовірні дані відмінностей за результатами контрольного тестування рівня розвитку техніко-тактичної підготовленості з рукопашного бою між курсантами Кг та Ег відображають ступінь більш високої професійної підготовленості в досліджуваних Ег, що

свідчить про ефективність запропонованої нами методики. Результати дослідження впроваджено у практику фізичної підготовки майбутніх офіцерів командного напрямку підготовки НГУ та ЗСУ.

Пропозиції: під час подальших досліджень передбачити розроблення методики розвитку та вдосконалення техніко-тактичних дій застосування заходів фізичного впливу проти супротивника у різних умовах службово-бойової діяльності в положенні лежачи (партері); результати дослідження впровадити в систему бойової підготовки військовослужбовців бойових частин НГУ та ЗСУ.

Список використаної літератури:

1. Моргунов О.А., Ярещенко О.А., Хацаюк О.В., Белошенко Ю.К. Розробка техніки рукопашного бою правоохоронців МВС України в системі спеціальної фізичної підготовки. *Честь і закон*. Харків, 2018. № 4 (67). С. 67–74.
2. Ананченко К.В., Хацаюк О.В. Особливості тренувального процесу та техніко-тактичної підготовленості дзюдоїстів-ветеранів. *Єдиноборства*. Харків, 2018. № 14. С. 4–18.
3. Маракушин А.І., Попов Ф.І., Куцевол Р.В. Аналіз досвіду підготовки військовослужбовців до рукопашного бою в зарубіжних арміях. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. Харків, 2011. № 5. С. 55–58.
4. Іванов О.Л. Методика навчання рукопашного бою в системі фізичної підготовки майбутніх офіцерів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Хмельницький, 2013. 16 с.
5. Хацаюк О.В., Оленченко В.В., Корольов А.І., Кравченко О.В. Формування військово-прикладних навичок рукопашного бою у майбутніх офіцерів Національної гвардії України. *Інноваційна педагогіка*. Одеса, 2019. № 17 (Т. 2). С. 215–226.
6. Арзютов Г.М. Зміст і послідовність навчання базової техніки дзюдо. *Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (Фізична культура і спорт)*. Київ, 2010. № 6. С. 11–15.
7. Бакулев С.Е., Назаренко М.В. Теория и методика обучения кикбоксингу : учеб. пособие. Санкт-Петербург : С.-Петербур. гос. ун-т физ. культуры им. П.Ф. Лесгафта, 2005. 141 с.
8. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте (Общая теория и ее практические приложения) : учебник. Киев : Олимпийская литература, 2015. 680 с.
9. Хацаюк О.В. Удосконалення техніки рукопашного бою правоохоронців МВС України із використанням сучасних технічних засобів навчання (шифр «Модель-РБ») : звіт наук. дослід. роб. Харків : АВВ МВС України, 2008. 135 с.
10. Бизин В.П., Миргород Д.А., Хацаюк А.В. Технические средства обучения двигательным

- действиям : науч. пособ. Берлин (Германия) : Lambert Academic Publishing, 2014. С. 36–42.
11. Ананченко К.В., Хацаюк О.В. Новий методичний підхід для оцінки відеоматеріалу, що використовується при підготовці дзюдоїстів. *Слобожанський науково-спортивний вісник*. Харків, 2016. № 4 (54). С. 11–16.
12. Лещеня С.В., Орленко І.П., Мелешко А.О., Забродський С.С. Інструкція з організації фізичної підготовки в Національній гвардії України. *Інструкція / за ред. О.Н. Мальцева*. Київ, 2014. 140 с.
13. Хацаюк О.В. Фізичне виховання та методика фізичної підготовки. *Робоча програма навчальної дисципліни (галузь знань 25. Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону)*. Харків, 2019. 68 с.
14. Кобзарь А.И. Прикладная математическая статистика : науч. пособ. Москва : Физматлит, 2006. С. 416–419.

Shemchuk V., Turchynov A., Klymovych V., Honcharov E., Trishchun R. The use of technical training at the initial stage of forming combat skills of future officers

The article is devoted to topical issues of development and improvement of military-applied skills of application of measures of physical influence of future officers of the National Guard of Ukraine (NGU) and Armed Forces of Ukraine (AFU). The main purpose of this work is to develop and approve the methodology of forming the skills of the combat officers of future officers at the initial stage of training using a projection video of a sparring partner.

To achieve the goals and objectives of the study, we organized a pedagogical experiment, which was conducted over 2 stages (2018–2020). In the pedagogical experiment cadets of the command and staff faculty of the National Academy of the National Guard of Ukraine (NANGU, n=61 persons, average age of the investigated 18.3 years, male article) participated. In turn, the cadets studied were divided into a control group (Cg, n=31 persons) and an experimental group (Eg, n=30 persons). At the beginning of the pedagogical experiment, the Cg and Eg cadets studied did not differ significantly in the level of development of technical and tactical preparedness from melee combat ($P \geq 0,05$). The Cg cadets studied used traditional methods of development and improvement of the technique and tactics of hand-to-hand combat during practical training on physical training [12; 13]. In turn, the investigated Eg cadets additionally used the developed method of formation of skills of service-applied hand-to-hand combat, which provides for the accentuated application during practical training on hand-to-hand combat (complex training) in the system of physical training of future officers (initial stage of training) projection video image partner.

As a result of the pedagogical experiment, the methodology of forming the skills of service-applied hand-to-hand combat of future officers at the initial stage of training using modern technical means of training was developed and tested. Obtained statistically reliable data of differences from the results of control testing of the level of development of technical and tactical preparedness in hand-to-hand combat between cadets Cg and Eg reflects the degree of higher professional readiness in the investigated Eg, which testifies to the effectiveness of our proposed method. The results of the study of the implementation of future officers of command direction of training of NGU and AFU in the practice of physical training.

Key words: *future officers, projection video, initial stage, hand-to-hand training, enemy, special physical training, technical and tactical training.*